

On the liver's surface during the acute course of histomonosis as well as on cutting, miliary and submiliary necroses in the form of shallow, uniform, clayey nodules with unclearly marked borders up to 2 mm were registered.

Chronic course of histomonosis were recorded among turkey poults beginning from 110-130 days of birth and diseases lasted for 1-1.5 months with the signs of exhaustion. It was found a fibrinous and ulcerative inflammation mainly in one of cecums, which was characterized by the increase of the intestines' volume, the presence of concentrated grey-white mass in gaps. During the long course of the disease, coagulative necrosis was registered on the epithelium and mucous layers of cecum.

In liver macroscopic changes were characterized by necrosis in the form of homogeneous nodules with distinct borders, different sizes, sometimes up to the size of a pea. Pathological changes were typical for the fibrinous perihepatitis. The gall bladder was increased in 2-2.5 times, which is a sign of catarrhal cholangitis. The parts of the mucous epithelial cells were in a state of mucous degeneration, and some of them were kept in the lumen of bile duct with mucus.

Key words: turkeys, histomonosis, pathological and morphological changes.

УДК 619:615.918-099:636.4

ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНАХ СВИНЕЙ ЗА ХРОНІЧНОГО АФЛАТОКСИКОЗУ

Коренев М.І., к.вет.н., доцент

Коренева Ю.М. студентка ОКР «Магістр»

Харківська державна зооветеринарна академія, м.Харків

Калініченко Л.Є., викладач вищої категорії, ст. викладач

Маловисторопський коледж імені П.С.Рибалка СНАУ

Анотація. Проведено патоморфологічне дослідження вимушено забитих свиней, які хворіли на хронічний афлатоксикоз. Встановлено, що серед внутрішніх органів більш за все уражаються печінка та нирки, макроскопічно печінка децю зменшена, лобулярний цироз, зерниста дистрофія в гепатоцитах, які збереглися, в центрі дольки дисконкомплексація печінкових тяжів.

Ключові слова: свині, афлатоксикоз, печінка, макроскопічні зміни, мікроскопічні зміни.

Актуальність проблеми. Вирощування свиней на промисловій основі з інтенсивною відгодівлею потребує чіткого ветеринарно-санітарного контролю за якістю комбикормів. Особливе значення це має в профілактиці мікотоксикозів – хвороб, що виникають при згодовуванні тваринам кормів, забруднених токсичними метаболітами мікроскопічних грибів. В зв'язку з широким розповсюдженням аспергіл в усьому світі, проблема афлатоксикозу набула міжнародного значення.[3, 4] У вітчизняній і світовій літературі значну увагу приділяють вивченню розповсюдження мікроскопічних грибів, їх токсигенні властивості та умови токсинування і т.ін.[5] Разом з тим ще недостатньо вивчений механізм дії токсинів на організм продуктивних тварин в тому числі і свиней, клінічні та патоморфологічні ознаки при цих захворюваннях.

Завдання дослідження. Метою наших досліджень було вивчення макроскопічних та мікроскопічних змін в органах свиней за хронічного афлатоксикозу.

Матеріал і методи дослідження. Для відтворення хронічного афлатоксикозу підсвинкам щоденно протягом місяця згодовували разом з кормом афлатоксин у дозі 0,04 мг/кг маси тіла. Після того, як розвивались виразні клінічні ознаки, характерні для хронічного афлатоксикозу, підсвинків вимушено забивали з метою вивчення патологоанатомічних змін у внутрішніх органах. Патологоанатомічний розтин проводили в загальноприйнятій послідовності [1]. При проведенні патологоанатомічного розтину для гістологічних досліджень відбирали шматочки з різних ділянок внутрішніх органів, фіксували їх в 10% водному нейтральному розчині формаліну. Гістологічні зрізи одержували за допомогою санного мікротому, фарбували гематоксиліном та еозином [2].

Результати дослідження. При патологічному дослідженні встановили незначну іктеричність шкіри та слизових оболонок ротової та носової порожнин, очей, анального отвору. Щетина не має

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

характерного блиску, добре фіксована. Підшкірна клітковина містить порівняно невелику кількість жиру, має злегка іктеричний відтінок. Підщелепні лімфатичні вузли незначно збільшені, рівномірно забарвлені в сірий колір. Тимус звичайної форми та кольору, значно зменшений в розмірі. В суглобах є невелика кількість рідини солом'яно-жовтого кольору.

Із органів грудної порожнини більше всього уражений м'яз серця. Спостерігали зернисту дистрофію міокарда. Серце збільшено за рахунок правої половини, співвідношення товщини стінок правого та лівого шлуночків 1:5-1:6.

Серцеві частки легень темно-червоного кольору, ущільнені. В просвіті бронхів – густа, тягуча маса сіро-білого кольору.

Із органів черевної порожнини більш всього уражені печінка та нирки. Печінка незначно зменшена, краї загострені. Забарвлена нерівномірно: з переважанням ділянок жовто-коричневого і червонуватого кольору. Мікроскопічне дослідження зрізів з тканин печінки показало наступні зміни: дифузний лобулярний цироз в значній частині клітин паренхіми, які збереглися, особливо у тих, котрі контактують з кровоносними судинами, дистрофічні зміни типу зернистої дистрофії. В печінкових клітинах, лежачих на периферії часток мають місце процеси поділу, окремі клітини гіпертрофовані. Жовчні ходи зберігають свою структуру. В центрі частки дисконкомплексация печінкових тяжів.

При дачі підсвінкам мінімальних доз токсинів, коли клінічні ознаки захворювання не проявлялись, в печінці розвивалась вогнищева зернисто-жирова дистрофія з переважанням жирової по периферії частки. Названі процеси розвиваються у поєднанні з помірною проліферацією клітин сполучної тканини в тих фокусах печінки, які залишаються відносно інтактними. В окремих місцях виявляється досить значною по об'єму активізація проліферативних процесів в сполучнотканинних елементах. Тут до проліферуючих клітинних елементів приєднується лімфоїдна інфільтрація та проліферація. Збоку інших елементів печінки змін не виявлено.

Одночасно встановлена зерниста дистрофія нирок, крововиливи в мозковому шарі. В сечовому міхурі незначне катаральне запалення.

Шлунок звичайної форми. Стінка донної частини ущільнена, набрякла, світло-червоного кольору. Крапчасті крововиливи в кінцевій ділянці 12-палої кишки, полосчаті крововиливи в голодній кишці. Дрібноочагові дифтеритичні утворення в місцях розташування Пейєрових бляшок в сліпій та ободовій кишках. Інших змін збоку органів шлунково-кишкового тракту не виявлено.

Висновки

1. За хронічного афлатоксикозу у свиней більш за все уражається печінка і нирки. В печінці – дифузний лобулярний цироз, зерниста дистрофія гепатоцитів. В нирках – зерниста дистрофія, крововиливи в мозковому шарі.

2. Для змін органів грудної порожнини характерна дистрофія міокарду та атрофія тимуса.

Література

1. Зон Г.А. Патологоанатомічний розтин тварин / Г.А. Зон, М.В. Скрипка, Л.Б. Іванівська. – Донецьк: ПП Глазунов Р.О., 2009. – 189 с.
2. Горальський Л.П. Основи гістологічної техніки і морфо функціональні методи дослідження у нормі та при патології / Л.П. Горальський, В.Т. Хомич, О.І. Кононський. – Житомир: Полісся, 2005. – 288 с.
3. Ображей А.Ф. Токсигенное действие патулина на свиней / А.Ф. Ображей // Ветеринария. – 1987. – № 4. – С. 58-61.
4. Петрович С.В. Микотоксикозы животных / С.В. Петрович. – М.: Росагропромиздат, 1991. – 238 с.
5. Хмелевский Б.Н. Профилактика микотоксикозов у животных / Б.Н. Хмелевский, З.И. Пилипец, Л.С. Малиновская и др. – М.: Агропромиздат, 1985. – 271 с.

ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ОРГАНАХ СВИНЕЙ ПРИ ХРОНИЧЕСКОМ АФЛАТОКСИКОЗЕ.

Коренев Н.И., к. вет. н., доцент, Коренева Ю.Н., магистр,
Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков
Калиниченко Л.Е., ст. преподаватель
Малоисторопский колледж СНАУ

Аннотация. Проведено патоморфологическое исследование вынужденно убитых свиней, которые болели хроническим афлатоксикозом. Установлено, что среди внутренних органов больше всего поражаются печень и почки. Макроскопически печень несколько уменьшена, лобулярный

цирроз, зернистая дистрофия в сохранившихся гепатоцитах, в центре дольки дископлексація печеночных тяжей.

Ключевые слова: свиньи, афлатоксикоз, печень, макроскопические изменения, микроскопические изменения.

PATHOMORPHOLOGICAL CHANGES IN THE ORGANS OF PIGS FOR CHRONIC AFLATOXICOSIS.

Autors: Korenev M.I. Cand. Vet. Sci., lecturer

Koreneva Y.M., magister

Kharkiv State Zooveterinary Academy, Kharkiv

Kalinichenko L.E., senior teacher

Maloistoropsky college CNAU

Summary. The disease in experiment has been reproduced to study macroscopic and microscopic changes in swine organs and tissues with chronic aflatoxicosis. Piglets have been fed with aflatoxine in dose 0,4 mg/kg of weight during one month. Animals have been slaughtered to study pathogenic changes in internal organs after appearance of clinic signs of disease. Pathological and anatomical dissection has been conducted in generally accepted sequence. The yellowish color of skin and mucous membranes of oral and nasal cavities, eyes, anal entry have been developed. The bristles don't have characteristic glittering, well-fixed. Hypodermic tissue contains comparatively small fat quantity and has slight icterish color. Submandibular lymphatic nodes are increased, colored equally in grey color. Thymus is of usual shape and color, somewhat decreased in size. There is a little quantity of straw-yellowish liquid in joints. The heart muscle has the most been injured of all chest cavity organs. Grain dystrophy of myocardium has been observed. The heart has been increased in right part in proportion of right walls thickness and left ventricles 1:5-1:6. The heart parts of lungs are dark and red color and concrete. There has been deep, jelly like mass of grey and white color in bronchi. The liver and kidneys have been the most injured as for organs of abdominal cavity. The liver has been slightly decreased and its ends have been sharpened. It has been colored unequally with the dominance of yellow and brown and reddish colors. The following changes have been shown under the microscopic search: diffusive lobular cirrhosis in part of parenchyma cells, which have been preserved, especially in those which are in contact with blood vessels, dystrophic changes of grain dystrophy. There have been the processes in partition of liver cells lying on the periphery of portions and separate cells are hypertrophic. The bile ducts preserve their structure. There has been discomplexation of liver pillars in the center of part. Inflammation of grain fat dystrophy with the predominance of fat part over the periphery has been developed at feeding minimum dose of toxins. The mentioned processes have been developed in combination with moderate prolypferation of connective tissue cells in those liver focuses which have been remained relatively contactless. The activity of prolypferation processes in connective tissues appear in considerable amount. Grain dystrophy of kidneys, hemorrhage of brain has been simultaneously proved. Insignificant cataract inflammation in urinary bladder has been noticed.

Key words: pigs, aflatoxicosis, liver, macroscopical changes, microscopical changes.

УДК 619:618.14 – 002 – 091:636.92

**МІКРОСКОПІЧНА БУДОВА ДЕЯКИХ ОРГАНІВ КРОЛИЦІ ЗА
ГЕМОРАГІЧНОГО ЕНДОМЕТРИТУ**

Сердюков Я. К., к. вет. н., доцент

Жиліна В. О., студентка 4 курсу факультету ветеринарної медицини

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Яценко І. В., д. вет. н., професор

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Богатко Н. М., к. вет. н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

Анотація. На основі проведених досліджень наведено характерні гістологічні зміни в матці та інших органах кролиць, які загинули внаслідок ускладнень, спричинених геморагічним ендометритом. Показано, що з усіх інших, окрім матки, органів найтяжче вражаються нирки.